

Souhrnná teritoriální informace:

Somálsko

ZÚ Addis Abeba - aktualizováno k 1.6. 2024 12. 6. 2024 9:23

Somálské parlamentní a prezidentské volby plánované původně na rok 2020 se uskutečnily v květnu 2022 a novým prezidentem země se stal Hassan Sheikh Mohamud, který porazil dosavadního prezidenta Farmaja, a převzal moc. Somálský parlament je dvoukomořový. V dolní komoře zasedá 275 představitelů ze 4 hlavních somálských klanů (každému bylo přiděleno 61 křesel) a 5. skupiny tvořené menšími klany (31 křesel). V horní komoře, která vznikla v roce 2016, působí 54 zástupců, kteří jsou jmenováni vládami jednotlivých federálních států. Výkonnou moc drží prezident, premiér a vláda. V Somálsku oficiálně neexistují politické strany a zákonodárci jsou formálně nezávislí.

Součástí Somálské demokratické republiky je Somalilandská republika, která jednostranně vyhlásila nezávislost v roce 1991 a zahrnuje 5 z 18 regionů Somálska. Její území odpovídá bývalé britské kolonii Britské Somálsko. Přestože nebyla somalilandská nezávislost uznána žádnou cizí vládou, Somaliland vybudoval vlastní instituce a funguje nezávisle na Mogadišu. Na základě místních voleb v roce 2012 bylo stanoveno, že třemi politickými stranami, které budou moct v příští dekádě usilovat o politickou moc, jsou Kulmiye, Somaliland National Party a Justice and Welfare Party. Obecní a parlamentní volby se uskutečnily v květnu 2021. Dosavadní vládní strana Kulmiye zaostala o 1 křeslo za opoziční stranou Somaliland National Party, která utvořila novou parlamentní většinu společně s Welfare Party.

Somálská ekonomika je založena na samozásobitelském zemědělství a pastevectví. Mezi hlavní zdroje somálského HDP patří vývoz živých zvířat do země Zálivu, remittance od somálské diaspory a rostoucí ICT sektor. Mezi vládní ekonomické priority patří explorační a těžba energetických surovin, regulace rostoucího finančního sektoru závislého na převodech peněz ze zahraničí a přilákání investorů do somálských přístavů. Základem ekonomiky zůstává zemědělství, které je však velmi náchylné ke klimatickým změnám, přírodním katastrofám a invazím sarančat.

Somálská ekonomika v roce 2022 registrovala hospodářský růst o 2,8 % i přes pokračující dopady přírodních vlivů, které negativně ovlivňují její zemědělství. Politická nestabilita, častější útoky teroristických skupin a pokračující odkládání voleb negativně ovlivňují existující obchodní vztahy.

Vzhledem k nestabilní situaci není země perspektivní s výjimkou realizace rozvojových projektů financovaných mezinárodními institucemi (těžební průmysl, zemědělské technologie, energetika, spoje a infrastruktura). Potenciál je ve větší míře ve stabilním Somalilandu: energetika, zpracování masa a ryb, zemědělské technologie, technologie na zpracování zemědělských výrobků, výstavba a renovace letišť, dodávky malých letadel, farmaceutický a zdravotnický materiál. V oblasti služeb je perspektivní geologický

Základní údaje	
Hlavní město	Mogadišo
Počet obyvatel	17,59 mil.
Jazyk	somálština
Náboženství	islám
Státní zřízení	federativní parlamentní republika
Hlava státu	Hassan Sheikh Mohamud
Hlava vlády	Hamza Abdi Barre
Název měny	somálský šilink (SOS)
Cestování	
Časový posun	+2 hod (v létě +1 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Miroslav Kosek
Ekonomický úsek	Ing. Vítězslav Schwarz, Ph.D.
Konzulární úsek	Mgr. Josef Oriško, Ph.D.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	N/A
Hospodářský růst (%)	2,8
Inflace (%)	N/A
Nezaměstnanost (%)	N/A

průzkum.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Somálská demokratická republika

Prezident: Hassan Sheikh Mohamud

Politické tendence: Bývalý prezident Mohamed Abdullahi Mohamed „Farmajo“ nezvládl navzdory bezprecedentní podpoře celého světa připravit poprvé v historii země volby, kde by každý člověk mohl odevzdat svůj hlas. Prezidentské volby se nakonec po mnohaměsíčních průtazích uskutečnily v květnu 2022 a novým prezidentem se stal Farmajův protikandidát Hassan Sheikh Mohamud. Neúspěšná snaha o všeobecné volební právo má několik důvodů - nejen vlivné islamistické hnutí al-Šabáb, které na území pod svou kontrolou zajišťuje bezpečnost, vládu práva (šaría) a lukrativní investiční příležitosti, ale také lídry regionálních států, rivalitu mezi klany i boje o politicko-ekonomickou moc nad Mogadišem. Výsledkem je, že se prezidentské a parlamentní volby odehrávají nepřímě. Klanoví lídři nominují volitele, kteří vyberou členy parlamentu. Ten následně vybere nového prezidenta Somálska. Farmajova éra byla poznamenána snižující se schopností federální vlády efektivně kontrolovat území federálního Somálska. Prezidenti států Puntland a Jubbaland nemají chuť se podílet na společném budování silných federálních institucí. Al-Šabáb stále kontroluje přibližně 20 – 30 % venkovských území v jižním a středním Somálsku, zejména ve státech Galmudug, Hirshabelle, South West a Jubbaland. Jde o poznání menší území než např. mezi lety 2007 – 2014, kdy al-Šabáb ovládal až 80 % somálského území. Nutno podotknout, že v žádném případě nejde o zásluhu federální vlády a kapacit somálských ozbrojených sil, nýbrž o mezinárodní úsilí.

Složení vlády:

Předseda vlády - Hamza Abdi Barre

Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova - Ahmed Madoobe Nuunow

Ministerstvo obrany - Abdulkadir Nur

Ministerstvo školství, kultury a vyššího školství - Farah Abdulkadir

Ministerstvo energetiky a vody - Jama Taqal Abbas

Ministerstvo financí - Elmi Mohamud Nur

Ministerstvo zahraničních věcí - Abshir Omar Jama

Ministerstvo informací - Da'ud Aweys

Ministerstvo vnitra a federálních záležitostí - Ahmed Fiqi

Ministerstvo vnitřní bezpečnosti - Mohamed Ahmed Doodishe

Ministerstvo spravedlnosti - Hassan Mo'alim

Ministerstvo ropy a nerostných zdrojů - Abdirizak Omar Mohamed

Ministerstvo plánování a ekonomické prezentace - Mohamud Beenebeene

Ministerstvo náboženských záležitostí - Mukhtar Robow

1.2 Zahraniční politika země

Dobré vztahy s mezinárodními partnery jsou pro Somálsko z důvodu závislosti na rozvojové pomoci a externím financování, které se týká i výplat státních úředníků a bezpečnostních složek, naprosto klíčové. Mezi hlavní politicko-ekonomické partnery patří Turecko, Saúdská Arábie a Katar (podporující vládu v Mogadišu) a Spojené arabské emiráty (spolupracující s vládou v Hargeise). Naplnění plného potenciálu ekonomického rozvoje stále brání zhoršená bezpečnostní situace, včetně klanového násilí a hraničních sporů mezi federálními státy. Ze zemí Zálivu proudí masivní investice, které částečně motivují ambiciózní Somálce v produktivním věku zůstat a podílet se na rekonstrukci země. Somálsko stále více naslouchá partnerům na Blízkém východě na úkor Evropské unie, která představuje největšího rozvojového partnera Somálska v oblasti obrany, budování státu a jeho institucí, a Spojených států, které mají v zemi vybudovanou řadu vojenských instalací. Na základě rozhodnutí Africké unie došlo k 1. dubnu 2022 k transformaci AMISOM v ATMIS s výhledem předání odpovědnosti za bezpečnost země somálské straně k 31. 12. 2024. Nicméně připravenost somálských ozbrojených sil k tomuto datu zůstává otázkou. Novému prezidentovi se podařilo nastolit novou kapitolu vztahů se západním světem, jehož relace s administrativou prezidenta Farmaja byly zatíženy neúspěšnou snahou o organizaci voleb.

V Mogadišu lze očekávat rostoucí vliv Číny vzhledem k rozvoji somalilandsko-tchajwanských vztahů. Somaliland a Tchajwan v roce 2020 formálně navázaly diplomatické styky a během srpna a září došlo k otevření zastupitelských úřadů v Hargeise a Taipei. Vztahy s Keňou byly na bodu mrazu. Na vině je spor o námořní hranici a obvinění, že Keňa zasahuje do vnitřních záležitostí Somálska. V prosinci 2020 došlo k přerušení diplomatických vztahů mezi Keňou a Somálskem poté, co keňský prezident Uhuru Kenyatta přivítal na státní návštěvě v Nairobi somalilandského prezidenta Museho Bihi Abdi. Během návštěvy bylo domluveno otevření konzulátu v Hargeise, spuštění přímé linky Nairobi – Hargeisa a byla podepsána řada lukrativních obchodních dohod. Nové administrativě se nicméně podařilo vztahy s Keňou resetovat, hned při první návštěvě bylo podepsáno několik dohod o posílení spolupráce a obchodu. Neukončený námořní spor a vztahy Nairobi a Hargeisy jsou pro fungující vztahy mezi Mogadišem a Nairobi stále rizikem.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: odhad World population review pro květen 2022: 16 744 337

Průměrný věk: 18,1 let

Průměrný roční přírůstek: 2,91 % (odhad World Population Review pro rok 2022), 8. nejvyšší roční přírůstek na světě

Demografické složení: 50,2 % ženy, 49,8 % muži

Národnostní složení: Somálci 85 % (Daarood, Hawiye, Dir, Isaaq, Murile, Garre, Shiikhaal, Madhibaan, Yibro iyo Ciise Jabuuti); Bantu a další (včetně 30 000 Arabů) 15 %

Náboženské složení: islám (99,8 %), křesťanství (0,1 %)

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Dostupnost důvěryhodných dat k somálské ekonomice je bohužel minimální. Odhaduje se, že somálská ekonomika v roce 2020 poklesla až o 7 %, a to nejen kvůli globální pandemii, ale i v důsledku politické nestability a přírodním katastrofám, které zásadně ovlivnily zemědělskou sklizeň. V roce 2021 somálská ekonomika podle odhadů rostla až o 3,9 % díky nízké základně z předchozího roku, nicméně jiné zdroje poukazují na pokračující pokles HDP i v roce 2021. V roce 2022 se podařilo somálské vládě hospodářský růst udržet, konkrétně dosáhl hodnoty 2,8 %. Vzhledem ke zhoršující se ekonomické situaci a rostoucí nestabilitě je možné očekávat intenzivnější aktivity hnutí al-Šabáb. Somálsko bude v příštím období těžit z rostoucí politické rivality mezi státy Zálivu, která by mu měla zajistit příliv zahraničních investic. Společně s pokračujícím rozvojem telekomunikačních a finančních služeb by tak Somálsko mohlo evidovat mírný ekonomický růst i v letech 2023 a 2024. Hlavním ekonomickým motorem Somalilandu je výstavba přístavu v Berbere, kterou financuje emirátská společnost DP World. Berbera by do budoucna měla konkurovat přístavu v Džibuti a soupeřit s ním o hlavní tepnu pro etiopský export a import.

Podle posledních dostupných dat ke struktuře somálské ekonomiky z roku 2014 se na HDP podílí zemědělství z 60,2 %, průmysl z 7,4 % a služby z 32,5 %. Od té doby lze odhadovat, že stoupl podíl služeb, nicméně zemědělství zůstává pro ekonomiku zásadním.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	3,9	2,4	2,8	3,2	3,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Inflace (%)	4,6	9	N/A	N/A	N/A
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	0,393	0,568	N/A	N/A	N/A
Import zboží (mld. USD)	3,917	4,451	N/A	N/A	N/A
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Somálské veřejné finance v posledních letech procházely obdobím konsolidace. Zahraniční dluh postupně klesá ze svého vrcholu ve výši 5,2 mld. USD a v březnu 2023 by měl dosáhnout výše 557 mil. USD. Somálsko je členem extended credit facility a extended fund facility pod taktovkou MMF. Státní rozpočet na rok 2021 počítal s příjmy ve výši 648 mil. USD (z toho 388 mil. USD od donorů) a výdaji ve výši 671 mil. USD. Pro rok 2022 jsou plánovány výdaje 699 mil. USD a příjmy 717 mil. USD (z toho 470 mil. USD od donorů). Odcházející parlament ovšem tento rozpočet neschválil a nelze očekávat, že by domácí příjmy opravdu dosáhly plánované výše. Somálsko zůstává závislým na mezinárodní pomoci, která směřuje do rozvojových programů a zdravotnictví. Nicméně velká část z těchto peněz obchází byrokratické instituce. Vzhledem k humanitárním rizikům v dalším období (oslabování federální vlády, napětí mezi federálními státy, potravinová bezpečnost, sarančata, sucho) je pravděpodobné, že v dalším období bude nutnost mezinárodní pomoci ještě vyšší.

V případě Somalilandu vládní výdaje směřují především na bezpečnost, budování infrastruktury a zdravotnictví. Příjmy z cel v přístavu v Berbeře představují klíčový zdroj státního rozpočtu. Rozšíření přístavu v dalším období zvýší příjmy z cel a daní. Přímá rozpočtová pomoc je vzhledem k mezinárodnímu statusu Somalilandu minimální, nicméně příliv přímých zahraničních investic do přístavu v Berbeře bude zvyšovat potenciál příjmů pro státní rozpočet.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	N/A
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	N/A
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Somálská centrální banka (Central Bank of Somalia) se potýká s nedostatkem zdrojů a politickými tlaky. Její snaha o potlačování praní špinavých peněz a financování terorismu stejně jako budování kapacit je kladně hodnoceno MMF. Puntland a Somaliland mají vlastní centrální banky, jejichž roli (povinnosti a územní působnost) bude do budoucna nutné jasně definovat, protože Somálská centrální banka se snaží o znovuzískání monetární kontroly nad celým teritoriem. V srpnu 2021 oznámila Somálská centrální banka zavedení nového národního platebního systému, který by měl propojit autorizované finanční instituce a umožnit převod peněz v reálném čase. Tento krok by měl vést k usnadnění finančních a obchodních interakcí ve stabilnějších částech země a zvýšit důvěru klientů v bankovní systém.

V hlavním městě funguje několik soukromých bank, jejich působnost však nepřesahuje jeho rámec. V celém Somálsku úspěšně působí bankovní servis a systém zasílání peněz zvaný Dahabshiil.

2.4 Daňový systém

Vzhledem k tomu, že Somálsku dominuje neformální ekonomika, je problémem daňového systému jeho nízká efektivita a arbitrárnosti při uplatňování a vynuucování.

Pro fyzické osoby s měsíčním příjmem do 200 USD platí sazba 0 %, dále existují sazby ve výši 6 % a 12 % a pro nejvyšší kategorii, která vydělává více než 2501 USD/měsíc, platí sazba 18 %.

Daň z obratu je ve výši 10 %. Daň z příjmu právnických osob (corporate tax) je stanovena na 35 %.

Daňový systém je na „Doing Business“ hodnocen 190. místem ze 190 (pro srovnání ČR je na 53. místě).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní bilance ČR se Somálskem byla až do roku 2017 z českého pohledu negativní, poté se karta začala obracet a díky růstu českého exportu v letech 2020, 2021 a 2022 je bilance ČR výrazně pozitivní. Z českého pohledu byl rok 2022 rekordní. Českému vývozu do Somálska v roce 2022 dominovaly elektronky, rentgenky, diody a prostředky k rozvodu elektrické energie. Somálsko do ČR dováží především mince.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,01	0,01	0,03	0,06	0,02
Export do ČR (mld. CZK)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,00	-0,01	-0,02	-0,05	-0,01

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
778	Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky ap.)	13,27	78,06
714	Stroje, motory neelektrické (ne turbíny, motory píst.)	2,07	12,18
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	0,65	3,82
598	Výrobky chemické různé j. n.	0,43	2,53
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí j. n.	0,42	2,47

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
972	Zlato mincovní, mince zlaté, mince běžné	1,44	2,88
222	Podzemnice, soja, semena bavníku, slunečnice, sezamu, řepky, hořčice	1,00	2,01
961	Mince (ne zlaté) mimo zákonných platidel	0,34	0,67
551	Silice, parfémy a látky chuťové aromatické	0,08	0,16
665	Zboží skleněné	0,07	0,15

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Vzhledem k ekonomické situaci v zemi a nutnosti dovozu téměř veškerého zboží je somálská obchodní bilance s EU značně negativní. Jak exporty z EU, tak importy do EU se v posledních letech pohybovaly na podobné úrovni bez ohledu na globální pandemii. V roce 2022 došlo k mírnému růstu jak exportu, tak importu. EU není pro Somálsko klíčovým obchodním partnerem.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	128,81	136,04	132,31	159,12	173,40
Export do EU (mil. EUR)	23,12	18,27	28,33	36,97	9,71
Saldo s EU (mil. EUR)	-105,69	-117,77	-103,98	-122,15	-163,69

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Export ze zemí mimo EU v roce 2020 poklesl oproti rekordnímu roku 2019 o 100 mil. EUR. V porovnání s exportem z EU dosahuje přibližně 2,5x vyšších hodnot. Somálský export do zemí mimo EU má rostoucí tendenci a v roce 2020 byl 152x vyšší než somálský export do zemí Unie.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	3238,20	3403,60	3490,91	3958,06	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	507,08	456,78	335,19	488,43	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-2731,12	-2946,82	-3155,72	-3469,63	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Dle Světové banky se přímé zahraniční investice v Somálsku vyšplhaly v roce 2020 na rekordní úroveň 464 mil. USD, oproti předchozímu roku se jednalo o nárůst ve výši 17 mil. USD. Největšími investory v Somálsku jsou Německo a USA, v poslední době se aktivně projevuje i Turecko, jehož investice směřují především do stavebnictví. Somálsko v roce 2020 zveřejnilo strategii na přilákání zahraničních investorů, do které je zahrnuto 10 prioritních sektorů, mezi které patří manufaktury, energetika, zpracování ryb a chov dobytka. Zahraniční investory odrazují vysoká korupce, pokračující násilí, nestabilní politická situace, chybějící transparentnost, absence právního státu, nedostatečná infrastruktura a vysoký podíl neformální ekonomiky. Ministerstvo plánování v roce 2019 otevřelo Investment Promotion Office. Tato kancelář poskytuje potenciálním investorům asistenci v orientaci v somálském systému.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Somálsko je signatářem Dohody z Cotonou.

Smlouvy s ČR

Platnost obchodní dohody z r. 1976 mezi Somálskem a ČSSR byla v souvislosti se vstupem ČR do EU ukončena.

3.4 Rozvojová spolupráce

Somálsko je čistým příjemcem rozvojové pomoci. EU a členské státy alokovaly na projekty v Somálsku od r. 2015 do r. 2020 3,4 mld. EUR, což z nich činí největšího donora. Více než polovina směřuje na rozvojovou pomoc, podporu bezpečnosti a rozvoje vzdělávání a ekonomiky. Dalším významným donorem jsou USA.

V Somálsku se mimo EU a ČS EU (v Somalilandu) rozvojově výrazněji angažuje Turecko. Jeho pomoc je realizována zejména státní agenturou TIKa, ale i nevládními tureckými organizacemi. Turecko se začalo výrazněji projevovat v době hladomoru v 90. letech a silně se zapojilo po roce 2011. Naopak Somálsko napomohlo Turecku v ekonomickém přístupu do oblasti Afrického rohu a Východní Afriky. Turecká pomoc je často rozpočtového charakteru a v civilní oblasti se soustředí na infrastrukturní pomoc a zemědělské projekty.

ČR poskytuje rozvojovou pomoc Somalilandu prostřednictvím malých lokálních projektů, např. na výstavbu školy či kliniky v oblasti Sanaag.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Somálsko není do MOP zahrnuto.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

V této části Velvyslanectví ČR v Addis Abebě vychází ze zkušeností s obchodníky ze Somalilandu. Vzhledem k politické situaci regionu a mezinárodnímu postavení jsou Somalilandčané velmi otevření mezinárodnímu obchodu. Jejich jednání je velmi přátelské, je nutné počítat s nesmírnou pohostinností. Osobní jednání je jednoznačně preferovanou možností.

4.2 Oslovení

Na začátku je potřeba zhodnotit, je-li nabízený produkt či služba uplatnitelná i na místním trhu a je-li možné najít vhodného partnera, se kterým bude možné spolupracovat. V obchodních kruzích je silně preferován osobní kontakt, přes email či telefonicky se obchodní vztahy navazují velmi komplikovaně. Somalilandská ekonomika je často přehlížena, ale neprávem. Somaliland je otevřen inovacím a novým produktům. Financování je často poskytováno ze států Zálivu, nebo obchody probíhají přímo přes prostředníky v Dubaji. Jako v jiných zemích regionu je potřeba být flexibilní a neočekávat od první návštěvy konkrétní výsledky. Somalilandská státní správa je velmi kooperativní, stejně jako zastoupení Somalilandu v Addis Abebě.

4.3 Obchodní schůzka

Domlouvání obchodní schůzky je dobré začít s dostatečným předstihem, nicméně Somalilandané bývají v organizaci flexibilní a jsou schopni akceptovat i schůzky vyžádané na poslední chvíli. Je vhodné jednání ještě den předem nebo v den konání potvrdit, připomenout jeho účel a zopakovat místo konání. Na schůzku je vhodné přijít včas, přestože partner pravděpodobně dorazí se zpožděním. Vnímání času je velmi odlišné a i zpoždění v řádu vyšších desítek minut není výjimkou. Partner tento fakt zpravidla nijak nekomentuje. Snažte se jednat konstruktivně a zpoždění zbytečně nezdůrazňovat. Na návštěvu je dobré si vyhradit více dní, často se konají i návazné schůzky, partner může doporučit setkání i s dalšími zájemci či partnery. Na schůzku je vhodné formální oblečení, v případě vysokých teplot je tolerované upuštění od kravaty. Jednání obvykle začínají krátkou společenskou konverzací a dotazy na dojmy ze Somalilandu. Vhodné je zmínit nějakou předchozí aktivitu ČR v zemi a použít ji jako pozitivní referenci. Hostitel k pití obvykle nabízí čaj nebo kávu, je slušné nápoj přijmout a alespoň ochutnat. Doporučujeme předat protějšku písemné materiály, zasílání prospektů či brožur emailem má nejistý výsledek. Nelze očekávat, že partner bude mít vizitku, a není dobré spoléhat se na to, že na základě vizitky bude českého obchodníka sám kontaktovat. Dary se na schůzku obvykle nepřinášejí. Pokud budete pozváni do domácnosti, je vhodné s sebou přinést menší pozornost, avšak častější jsou pozvání na večeři do restaurace. Jednání zpravidla probíhají v přátelské atmosféře, použití nátlaku či konfrontace k výsledkům nepovede. V Somalilandu je obvyklá velmi dlouhá polední pauza (zpravidla 12:30 až 16:30), se kterou je nutné počítat při přípravě programu.

4.4 Komunikace

Schopnost dohovořit se anglicky je v obchodních kruzích a na vyšších pozicích ve státní správě dostatečná, je nutné si zvyknout na místní akcent. Obyvatelstvo angličtinu ovládá na základní komunikační úrovni. Osobní jednání je jednoznačně preferované. Pokud se partneři dlouhodobě neznají, po emailu či telefonu se obchodní vztahy nerozvíjejí. Je nutné nejdříve vybudovat osobní důvěru.

4.5 Doporučení

Základní zásady při jednání se somálskými partnery, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

Seznámit se s obchodně-ekonomickými priority příležitostmi a konkurencí v zemi působící.

Připravit si materiály o společnosti v angličtině.

Nespěchat. Pozvolné jednání od obecných věcí ke konkrétním pomůže partnerovi lépe se vyznat v návrzích.

Počítat se změnami programu a zpožděním partnera, které jsou však kompenzovány pohostinností a přátelskou atmosférou. Vzhledem k dlouhé polední pauze je dobré pracovní program plánovat spíše na dopoledne.

Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní, dodržovat smluvené termíny, navázat s partnerem přátelský vztah a udržovat pravidelnou komunikaci.

4.6 Státní svátky

1. leden – Nový rok

1. květen – Svátek práce

26. červen – Den nezávislosti

1. červenec – Den založení republiky

Kromě výše uvedených se slaví rovněž muslimské svátky Eid al-Fitr, Eid al-Adha a Ashura a další, jejichž konkrétní datum závisí na muslimském/lunárním kalendáři.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Je doporučováno využívat seriózní a jinými zahraničními partnery dlouhodobě prověřené zástupce. Kontakt na obchodní komoru v somalilandské Hargeise: www.somalilandchamber.com. Exporty do Somálska jsou často realizovány nepřímo s využitím reexportérů v Dubaji, což snižuje také rizika platby.

Centrální systém se za desetiletí občanské války zhroutil a dovozní podmínky nelze celoplošně jednoznačně specifikovat. Předpokládají se nicméně běžně užívané dokumenty. Ochrana domácího trhu není centrálně zavedena.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Postup dle webu na Doing Business/Somalia:

Registrace jména nové společnosti u veřejného notáře.

Ověření jedinečnosti jména na seznamu Ministerstva obchodu a průmyslu Somálska.

Veřejný notář ověří zakladatelskou smlouvu a stanovy společnosti (musejí obsahovat informace o podílnících a ke každému z fotografií, jejich podíly, název a logo společnosti, fyzické adresy, kopie pasů), poplatek je obvykle 100 USD.

Získání licence – není stanoven pevný poplatek; certifikát vydává příslušná municipalita a musí být veřejně vyvěšen.

Získání obchodní registrace na Ministerstvu obchodu a průmyslu, Dept. of Business Registration.

Otevření bankovního účtu (v Mogadishu: International Bank of Somalia, Dahsal Bank, Premia Bank).

Pořízení razítka společnosti.

5.3 Marketing a komunikace

Je doporučováno využívat osobních kontaktů spolehlivého zástupce – partnera.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví je velice nízká.

5.5 Trh veřejných zakázek

Informace o publikovaných tendrech lze získat na placených internetových portálech, např. <https://www.tendersinfo.com/global-somalia-tenders.php>

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Rizika jsou dána celkovou situací v zemi. Somálsko je dle klasifikace OECD (a potažmo EGAPu) hodnoceno jako nepojistitelné. Využíván je barterový obchod, v ostatních případech se doporučuje užívat neodvolatelný akreditiv otevřený u renomované zahraniční banky. Jakékoliv obchodní aktivity jsou vysoce rizikové.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ministerstvo zahraničních věcí ČR před cestami do Somálska vzhledem k bezpečnostní situaci varuje. Výjimkou je návštěva regionu Somaliland, kde je bezpečnostní situace ve srovnání se zbývající částí země v současnosti dobrá. Předpokladem je, že cestující je na letišti v Hargeise očekáván seriózním partnerem, který jej vyzvedne a doprovází. Mezi Addis Abebou a Hargeisou jsou dva přímé lety (Ethiopian Airlines) denně. V každém případě je i tak vhodné informovat se o aktuálním bezpečnostním stavu a doporučuje se informovat o cestě velvyslanectví ČR v Addis Abebě. Případnou nutnou služební cestu do Mogadiša a dalších regionů země je třeba zásadně předem konzultovat a informovat se na aktuální bezpečnostní stav. V Somalilandu je možné ubytovat např. v hotelech Maansoor a Ambassador, které využívá většina cizinců.

Vstupní vízum do Somalilandu je za poplatek možné získat po přeletu. Při dopravě po městě je vhodné domluvit se s místním partnerem či použít místní taxi (většinou neoznačené, cena se konkretizuje předem).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

ZÚ Addis Abeba nedisponuje relevantními informacemi k možnostem zaměstnávání cizinců.

5.9 Veletrhy a akce

Aktivity Somálské obchodní a průmyslové komory: www.somalichamber.so/?post_type=event

V hlavním městě Somalilandu Hargeise se nepravdělně koná „Somaliland International Trade Fair“, naposledy v roce 2018. V prosinci 2018 a 2019 se uskutečnil „Somaliland Industrial Trade Fair“. Velvyslanectví ČR v Addis Abebě registrovalo pouze účast ze sousední Etiopie. Somalilandská obchodní komora: www.somalilandchamber.com

Termíny konání veletrhů a konferencí jsou v roce 2022 v souvislosti se šířením koronaviru rušeny a posouvány. Velvyslanectví ČR v Addis Abebě proto doporučuje prověřit aktuální stav dotazem u somálské a somalilandské obchodní komory.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Adresa teritoriálně příslušného ZÚ se sídlem v Addis Abebě, Etiopie:

Velvyslanectví České republiky

General Abebe Damtew St., Kirkos Kifle Ketema, Kebele 15, House No. 289

Addis Abeba, P. O. Box 3108

Etiopská federativní demokratická republika

tel.: +251 11 5516382, +251 11 5516132

e-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz

web: www.mzv.cz/addisabeba

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

888 – policie, 999 – hasiči, 555 – ambulance

Mogadishu: Banadir Hospital +252 61 8035555

Somaliland: Hargeisa Hospital: +252 2 523 114 Ambassador Hotel +252 2 566666

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

UNDP in Somalia www.so.undp.org/content/somalia/en/home.html

portál vlády Somalilandu <http://somalilandgov.com>

Ministerstvo zahraničních věcí www.slforeign.com

zpravodajský portál Somalilandu www.somalilandpress.com

omalilandská obchodní a průmyslová komora www.somalilandchamber.com

Ambassador Hotel www.ambassadorhotelhargeisa.com, ambassadorhotelhargeisa@hotmail.com

Maan-Soor Hotel www.maan-soor.com, maansoorhotel@hotmail.com,